

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сучасний етап розвитку суспільства супроводжується процесами інтеграції та глобалізації, переорієнтацією суспільних відносин, розширенням культурних меж. Відбуваються зміни й у системі освіти. Саме освіта виступає визначальним фактором політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства, оскільки відтворює й нарощує його інтелектуальний, духовний та економічний потенціал.

Трансформації суспільного розвитку й радикальні перетворення у сфері освіти зумовлюють виникнення нових підходів до модернізації й удосконалення гуманітарної освіти, її концептуальних структурних та організаційних засад. Зміни у системі освіти зумовлюють низку вимог до випускника закладу вищої освіти: адаптуватись до умов сучасного динамічного суспільства; самостійно набувати потрібних знань та навичок; критично мислити та шукати раціональні шляхи вирішення проблемних питань; ефективно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у своїй професійній діяльності [1: 113].

Протиріччя між стрімким розвитком ІКТ, процесом інформатизації вищої освіти та недостатнім рівнем системного застосування сучасних тенденцій ІКТ під час вивчення іноземної мови студентами закладів вищої освіти окреслили теоретико-методологічну проблему дослідження. Питання впровадження ІКТ в освітній процес вивчали В. Биков, Н. Морзе, О. Глазунова, О. Спирін, О. Діденко, Д. Купрієнко. Окремі аспекти дистанційного навчання, мобільного навчання та використання технологій віртуальної реальності досліджували В. Штилвелд, В. Белан, Ю. Трач, Б. Шуневич. Наукові дослідження з питань навчання іноземної мови розкрито у працях І. Блощинського, О. Лагодинського, І. Семеняко, О. Нітенко та ін. Проте, наші розвідки засвідчили, що наразі

ґрунтового аналізу впровадження ІКТ в іншомовну підготовку студентів закладів вищої освіти практично не існує.

Нині в багатьох провідних країнах світу значного поширення набуло навчання іноземної мови за допомогою ІКТ. Використання ІКТ в освітній діяльності дозволяє змінити роль викладача з основного джерела інформації на організатора та консультанта самостійної роботи слухачів. Особливу роль за сучасних умов відіграють комп'ютерні засоби навчання, до яких належать електронні навчальні курси, електронні підручники, мультимедійні курси, тренінгові програми, а в умовах дистанційної освіти – програмні засоби проведення вебінарів, онлайн-конференцій, інтерактивних презентацій, чатів, форумів, веб-квестів та ін.

Одним з найважливіших завдань викладача – ефективно використовувати ІКТ, поєднуючи комп'ютерні технології з традиційними. Використання ІКТ на заняттях повинно бути доцільним і методично обґрунтованим. До інформаційних технологій необхідно звертатися лише в тому випадку, якщо вони забезпечують більш високий рівень освітнього процесу в порівнянні з іншими методами навчання. Використовувати комп'ютерні технології можна під час вивчення нового матеріалу, для закріплення отриманих знань і умінь, для відпрацювання умінь і навичок (навчальне тестування), для здійснення контролю і корекції знань.

Науковець В. Биков зазначає, що ІКТ-навчання – це комп'ютерно орієнтована складова педагогічної технології, яка відображає деяку формалізовану модель певного компоненту змісту навчання і методики його подання у навчальному процесі, що представлена у цьому процесі педагогічними програмними засобами і передбачає використання комп'ютера, комп'ютерно орієнтованих засобів навчання і комп'ютерних комунікаційних мереж для розв'язування дидактичних завдань або їх фрагментів [2: 141].

Використання ІКТ дозволяє підняти процес навчання на якісно новий рівень, зважаючи на той факт, що молодь краще сприймає навчальний матеріал на електронних носіях, аніж у друкованій формі. Дослідниця Дворецька А.В. [3]

виділяє вісім типів комп'ютерних засобів, які використовують у навчанні на підставі їх функціонального призначення:

1. Презентації – дозволяють зробити процес навчання більш наочним, яскравим, сприяють систематизації знань, більш успішному їх засвоєнню. Застосування слайдів під час занять забезпечує динамічність, наочність, більш високий рівень обсяг інформації в порівнянні з традиційними методами. Матеріал для занять з англійської мови та готові презентації можна запозичити з наступних сайтів: <https://teachua.com/add/english>, <https://ksenstar.com.ua>, <https://presentation.co.ua>, <https://svitppt.com.ua>, <https://studway.com.ua>.

2. Електронні енциклопедії є аналогами звичайних довідково-інформаційних видань – енциклопедій, словників, довідників і т.д. Для створення таких енциклопедій використовують гіпертекстові системи і мови гіпертекстової розмітки, наприклад, HTML. Вивченню англійської мови сприятимуть довідкові матеріали з сайтів <http://www.canadianencyclopedia.ca>, <http://en.citizendium.org>, <http://knol.google.com>, <https://easy-english.com.ua>, <https://www.d-learn.pu.if.ua>, <https://www.movi.com.ua>, <https://english-grammar.com.ua>, <https://chtyvo.org.ua>, <https://teacheng.info/ebooks>.

3. Дидактичні матеріали – збірники завдань, диктантів, вправ, а також прикладів рефератів і творів, представлених в електронному вигляді (<https://www.englishhilfen.de/en>, <https://www.novaknyha.com.ua>, <https://www.englishgrammar.org>, <https://learnenglish.britishcouncil.org>, <https://agendaweb.org>, <https://www.perfect-english-grammar.com>).

4. Програми-тренажери виконують функції дидактичних матеріалів і можуть відслідковувати хід рішення і повідомляти про помилки (*Basic English* - програма призначена для вивчення базового словника англійських слів, *BX Language Acquisition* – програма призначена для запам'ятовування іноземних слів; *English Grammr in Use* – програма, в якій чергуються теоретичні уроки і практичні вправи з англійської; *English Test* – програма-тест покаже реальний рівень володіння англійською мовою; *EnglishCheck*, *EnglishWord* – програми для контролю знань з англійської мови; *Language Study* – програма, призначена для

вивчення нових англійських слів та повторення вже вивчених та інші на сайті <https://teacheng.info>).

5. Системи віртуального експерименту – це програмні комплекси, що дозволяють проводити експерименти в «віртуальній лабораторії». Головна перевага – у можливості долучитися таких експериментів, які в реальності були б неможливі з міркувань безпеки, тимчасових характеристик і т.п. Такі програмні комплекси можуть бути використані під час вивчення дисципліни «Іноземна мова за профспрямуванням» (<https://www.osp.ru/pcworld>; <http://www.virtulab.net>; <https://studway.com.ua>).

6. Програмні системи контролю знань, до яких відносяться опитувальники і тести. Головна їхня перевага – швидка, зручна, неупереджена і автоматизована обробка отриманих результатів. Головний недолік – негнучка система відповідей, що не дозволяє випробуваному проявити свої творчі здібності. Тестування студентів можна здійснювати за допомогою контенту сайтів <https://www.cambridgeenglish.org>, <https://www.test-english.com>, <https://www.ilsenglish.com>, www.stgeorges.co.uk/online-english, <https://www.examenglish.com>, <https://www.languagelevel.com> та ін.

7. Електронні підручники та навчальні курси об'єднують в єдиний комплекс усі або кілька вищезазначених типів. Зокрема студенти можуть ознайомитися з навчальним курсом (презентація), провести віртуальний експеримент на основі отриманих знань (система віртуального експерименту), поглиблюючи знання з доступних електронних довідників / енциклопедій, і на завершення роботи над темою студентам можна запропонувати відповіді на тестові запитання і / або виконати завдання (програмні системи контролю знань).

8. Навчальні ігри та програми – це інтерактивні програми з ігровим сценарієм. Виконуючи завдання в процесі гри, студенти розвивають увагу, пам'ять, отримують додаткові навички роботи з комп'ютером. Найпопулярніші мовні ігри та програми можна знайти за посиланнями <http://helendoron.ua/top-english-games>, <https://www.stepup.com.ua>, <https://lingualeo.com>, <https://www.eslpod.com>, <https://lang-8.com>, <https://www.engvid.com>.

Використання комп'ютерних технологій посилює сприйняття, полегшує засвоєння і запам'ятовування матеріалу, впливає відразу на кілька інформаційних каналів студента. На відміну від звичайних технічних засобів навчання інформаційні технології дозволяють не тільки наситити студентів великою кількістю знань, але і розвинути інтелектуальні, творчі здібності, їх вміння самостійно здобувати нові знання, працювати з різними джерелами інформації. Технології дозволяють не тільки вибудовувати матеріал у вигляді послідовного викладу, але і створюють можливість нелінійного переміщення між окремими частинами дисципліни.

Список використаних джерел

1. Малихін О.В., Карпюк В.А. Методика застосування ІКТ у процесі формування лінгвокраїнознавчої компетентності студентів-філологів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 68. №6. С.113.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти. Київ, 2008. С. 141.
3. Дворецька А.В. Основные типы компьютерных средств обучения. *Школьные технологии*. 2004. №3. С. 22-26.